

Özel Yazı / A Special Article

Bültenimizin 4. sayısında ana temalarımızdan biri “Depremlerin Halk Sağlığı Üzerindeki Etkisi” olacaktır. Temel veriler ekseninde Halk Sağlığı ve Depremlerin Halk Sağlığı Üzerindeki Etkisi hakkında verdiğimiz bilgilerden ve değerlendirmeden sonra, **İAÜ Sağlık Bilimleri Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Ayşegül KAPTANOĞLU** Hocamızın kaleme aldığı bu özel yazıyı sizlerle paylaşacağız. Bir yandan sağlık politikaları ve sağlık alanında gelişmeleri yakından takip etme fırsatı bulurken, öte yandan Halk Sağlığı ile ilgili önemli bilgiler öğrenmiş olacağız.

Depremlerin Halk Sağlığı Üzerindeki Etkisi: Afet Riskini Azaltmaya Yönelik Afet Sonrası Dönemde Bulaşıcı Hastalıklar ve Sürveyans

Afetler ister sel baskını ister orman yangınları ister ise doğa olayları ve depremler şeklinde olsunlar, telafi imkânı olmayan kayıplar ve geriye dönülmez travmalar, yaralanmalar yoluyla halk sağlığını önemli ölçüde etkileyen bir etki zincirini başlatma potansiyeli çok yüksek olan en etkileyici doğa olayları arasındadırlar.

Önlenemeyen doğal felaketler, yalnızca güçlü yer hareketine ve ko-sismik olaylara değil, aynı zamanda diğerlerinin yanı sıra temel olarak heyelanlar ve tsunamileri içeren ikincil etkilere de yol açarlar.

Tüm afetler aynı depremlerde olduğu gibi, ek insani ve ekonomik kayıplara neden olur. Hayat gündelik normallere dönene kadar acil durum ve iyileşme sürecini kesintiye uğratabilecek bulaşıcı hastalıkların ortaya çıkmasına elverişli zorlu koşullar yaratır. Enfeksiyon hastalıklarının semptomları tanıma, önleme, tedavi, afet kaynaklı patojenleri, ilişkili risk faktörlerini halka tanıma, öğretme, en savunmasız nüfus grupları, bulaşıcı hastalık önleme stratejileri halk sağlığı sorunları arasında oldukça önemli bir yere sahiptir.

Solunum, mide-bağırsak ve vektör kaynaklı hastalıkların yanı sıra yara ve cilt enfeksiyonları, depremden etkilenen nüfus arasında ağırlıklı olarak kaydedilmektedir. Yardım programları sadece şişe içinde içme suyu ve tuvalet inşa etmekle kalmamalı, en önemlisi toplumu seyyar tuvaletlerin ve şişe suların kullanımını konusunda eğitilmelidir.

*İAÜ Sağlık Bilimleri Fakültesi Dekanı /
Dean of IAÜ Faculty of Health Sciences
Prof. Dr. Ayşegül KAPTANOĞLU*

Impact of Earthquakes on Public Health: Infectious Diseases and Surveillance in the Post-Disaster Period for Disaster Risk Reduction

The main theme of this issue will be “Impact of Earthquakes on Public Health”. After we have given a general information and make an assessment about Public Health and Impact of Earthquakes on Public Health on the axis of basic data, we will share with you the exclusive article written by **Ayşegül KAPTANOĞLU, Dean of IAÜ Faculty of Health Sciences**. On the one hand, we will have the opportunity to closely follow the developments in the field of health policies and medicine, on the other hand, we will learn about public health issues and importance on the management of earthquakes.

Whether disasters are in the form of floods, forest fires, natural events and earthquakes, irreparable losses and irreversible traumas, injuries are among the most impressive natural events with a very high potential to initiate a chain of effects that significantly affect public health.

Özel Yazı / A Special Article

devam / continue

Depremlerin Halk Sağlığı Üzerindeki Etkisi: Afet Riskini Azaltmaya Yönelik Afet Sonrası Dönemde Bulaşıcı Hastalıklar ve Sürveyans

Yaygın olarak önerilen önlemlerden biri, bulaşıcı hastalıkların afet öncesi ve sonrası oluşumunu anında ve etkili bir şekilde belirlemek için uygun bir hastalık takip sisteminin kurulmasıdır. Bu yaklaşım, hastalık eğilimlerinin izlenmesine, erken uyarının doğrulanmasına ve acil müdahale ve kurtarma eylemlerinin desteklenmesine önemli ölçüde katkıda bulunur.

Şişe su ile yardımın sürdürülebilir olmadığı durumlarda ise depremin, afetlerin tetiklediği bulaşıcı hastalıkları etkili bir şekilde önlemeye yönelik önlemler arasında en yaygın içme suların klorlanmasıdır. Klor, içme suyunun dezenfeksiyonu için en kolay, en yaygın olarak kullanılan ve aynı zamanda en uygun fiyatlı dezenfektandır. Eczanelerde satılan “Klor” solüsyon veya tabletler klorlamada etkilidirler.

On dokuz litrelik bir damacana suya 3 damla klor atılması suyu dezenfekte etmeye yeterli olabilmektedir. Gündelik hayatta klor temin etmenin zor olduğu durumlarda çamaşır suyu da klorlama için kullanılabilir. Bunun için öncelikle çamaşır suyundan klor çözeltisi hazırlamak gerekir. Öncelikle bir birim çamaşır suyu ve dokuz birim su karıştırılarak klor çözeltisi hazırlanır. Bir litre suya bu çözeltiden üç damla eklenmesi klorlama işlemi için yeterli olacaktır. Klorun etki gösterebilmesi için suyla 30 dakika teması gerekir. Bu nedenle klorlama işlemi yaptıktan sonra en az yarım saat beklenmelidir.

Impact of Earthquakes on Public Health: Infectious Diseases and Surveillance in the Post-Disaster Period for Disaster Risk Reduction

All disasters cause additional human and economic losses, just like earthquakes. It creates difficult conditions conducive to the emergence of infectious diseases that can interrupt the emergency and recovery process until life returns to daily normals. Recognizing the symptoms of infectious diseases, prevention, treatment, introducing and teaching the disaster-induced pathogens and associated risk factors to the public, the most vulnerable population groups, and infectious disease prevention strategies have a very important place among public health problems.

Respiratory, gastrointestinal and vector-borne diseases as well as wound and skin infections are predominantly recorded among the earthquake-affected population. Aid programs should not only build bottled drinking water and toilets, but most importantly educate the public on the use of portable toilets and bottled water.

One of the commonly recommended measures is the establishment of an appropriate disease surveillance system to instantly and effectively identify the pre- and post-disaster occurrence of communicable diseases. This approach contributes significantly to monitoring disease trends, validating early warning, and supporting emergency response and recovery actions.

In cases where assistance with bottled water is not sustainable, the most common measure to effectively prevent infectious diseases triggered by earthquakes and disasters is chlorination of drinking water. Chlorine is the easiest, most widely used and also the most affordable disinfectant for disinfection of drinking water. "Chlorine" solution or tablets sold in pharmacies are effective in chlorination.

Adding 3 drops of chlorine to a nineteen-liter carboy can be sufficient to disinfect the water. Bleach can also be used for chlorination in situations where it is difficult to obtain chlorine in daily life. For this, first of all, it is necessary to prepare a chlorine solution from bleach. First, a chlorine solution is prepared by mixing one unit of bleach and nine units of water. Adding three drops of this solution to a liter of water will be sufficient for the chlorination process. In order for the chlorine to have an effect, it must be in contact with water for 30 minutes. For this reason, you should wait at least half an hour after chlorination.

Özel Yazı / A Special Article

devam / continue

Tüm dünyada afetlerde önerilen önlemlerden biri, bulaşıcı hastalıkların afet öncesi ve sonrası oluşumunu anında ve etkili bir şekilde belirlemek için uygun bir hastalık sürveyans sisteminin kurulmasıdır. Bu yaklaşım, hastalık eğilimlerinin izlenmesine, erken uyarının doğrulanmasına ve acil müdahale ve kurtarma eylemlerinin desteklenmesine önemli ölçüde katkıda bulunur.

Ülkemizde Sağlık Bakanlığı Halk sağlığı alanında depremlerde sürveyans verilerin sürekli toplanması, toplanan verilerin analiz edilmesi, bu analizlerin sağlığın geliştirilmesi, iyileştirilmesi ve/veya hastalıkların kontrolü uygulamaları için ihtiyacı olan kişilere ve bildiri yapan kaynaklara dağıtımını yapmaktadır.

Afetlerde Halk Sağlığı/ Sağlık Yönetimi yaklaşımı aşağıda özetle verilmiştir:

- Güvenli su, sanitasyon, saha planlaması sağlanmalı
- Birincil sağlık hizmetleri karşılanmalı
- Sürveyans/erken uyarı sistemi geliştirilmeli
- Bağışıklık düzeyi artırılmalı
- Parazit türlerine özel müdahaleler düşünülmeli.

Hali hazırda deprem bölgelerinde bulaşıcı hastalıkları riskine karşı erken uyarı sistemi (İZCİ) ülkemizde afet bölgelerinde devredir. Depremlerden etkilenen il ve ilçelerde saha epidemiyologlarından oluşan ekipler, salgın hastalık riskine karşı numune toplayıp düzenli analiz etmektedirler Vaka bildirimlerinin elektronik ortamda anlık yüklenebildiği sistemle, bulaşıcı hastalıkların yayılımı takip edilerek tehdit oluşturan durumlarda gerekli koruma ve kontrol önlemlerinin alınması ivedilikle sağlanmaktadır.

Bu tip afetlerin bir daha hiçbir ülkede yaşamaması için “Afet Bakanlığı” kurulması halk sağlığı, sağlık yönetimi, ara kurtarma, ekiplerinin ayrıca mühendislik uygulamalarının söz konusu bakanlığın bünyesinde kalıcı önlemler olarak çalışması, kurumsal risk değerlendirmesi, afet planlarının hazırlanması, uygulanması, değerlendirilmesi ve güncellenmesi çalışmalarının tümünde milletin her ferdinin yer alarak afet zararlarının azaltılması hayati bir önem taşımaktadır.

One of the recommended measures in disasters all over the world is the establishment of an appropriate disease surveillance system to instantly and effectively identify the occurrence of communicable diseases before and after the disaster. This approach contributes significantly to monitoring disease trends, validating early warning, and supporting emergency response and recovery actions.

In our country, the Ministry of Health carries out the continuous collection of surveillance data in earthquakes in the field of public health, the analysis of the collected data, and the distribution of these analyzes to the people who need it for health promotion, improvement and/or disease control applications and to the sources that make the notification.

The Public Health/Health Management approach in disasters is summarized below:

- Safe water, sanitation, site planning should be provided
- Primary health services should be covered
- A surveillance/early warning system should be developed
- Immunity level should be increased
- Consideration should be given to specific interventions for parasite species.

Currently, the early warning system (IZCI) against the risk of contagious diseases in earthquake zones is operational in disaster areas in our country. Teams of field epidemiologists in provinces and districts affected by earthquakes collect samples against the risk of epidemics and analyze them regularly. With the system where case reports can be uploaded instantly in electronic environment, the spread of infectious diseases is monitored and necessary protection and control measures are taken immediately in cases that pose a threat.

Establishment of a "Ministry of Disasters" so that such disasters do not occur in any country again, public health, health management, rescue teams and engineering applications will work by taking permanent measures within the ministry, institutional risk assessment, preparation, implementation, evaluation and updating of disaster plans. It is of vital importance to reduce disaster damage by involving every member of the nation.